

16.3. Nimetuum või liigisõna ei ole õiges käändes

Näiteks ei ole lubatud lähiaadressid *Kirss AÜ*, *Silikaat*, sest katastriüksuse nimi peab **reeglina olema omastavas käändes**.

Erandina on lubatud nimetavasse käändesse panna ainult **objekti liiki märkiv sõna**, kuid seejuures on oluline, et tegu oleks vastava objektiga. Näiteks kui katastriüksusele pannakse nimeks *Sõbra mets*, aga metsa sellel üksusel ei asu, siis ei ole selline nimi sisuliselt sobiv.

Liigisõna peab olema nimetavas käändes, väikese tähega ja ilma sidekriipsuta.

Näiteks **ei ole korrektsed** lähiaadressid *Viivikonna metsa*, *Ahtme Jaama*. Õige on *Viivikonna mets*, *Ahtme jaam*.

Erandeid on veel.

- Mõnikord on **hargtäiendid nime järel** (*Päralde-Eest*, *Allika-Alt*, *Allika-Ülalt*), selline hargtäiend ei pea olema omastavas käändes. Kuna taolisi juhtumeid on väga harva, siis tasub alati keeleekspertidega nõu pidada.
- Juhul kui **nimetuum käändub koos liigisõnaga**. Näiteks kui nimeks on omadussõna: *Suur (tal)*, *Piklik (tal)*, *Roheline (tal)*, kuna nimetuum käändub (*Suure talu*, *Suurde tallu*).
- Nimetuum on seestütlevas või alaltütlevas käändes. Näiteks: *Saarepealt (tal)*.
- Nimetatav geograafiline objekt katastriüksuse piiri sees vastab oma põhiolemuselt nimes sisalduvale liigisõnale. Üldjuhul saab tegemist olla ainult hoonestamata maatükkidega, nt *Kure põld*, *Vorsti nurm*, *Koodissaar*, *Likõmõts*. Selliseid maatükkide nimesid ei pea muutma. Kui hoonestamata maatüki nimi on nt *Nursi-Robert*, siis on see juba viga, sest *Robert* ei saa olla loodusobjekti liigisõna.

Üldreegleid ei või aga kunagi võtta rangelt ja ilma lisainfot arvestamata. Toome mõned näited, mis aitavad mõista üldnõuet ning samas ilmestavad kohanimede valdkonna keerukust ja seda, kui oluline on tunda kohalikku aja- ja kultuurilugu.

- *Vahetükk* > peab olema *Vahetüki*.
- Kas *Piiriääre* või *Piiriäärse*? *Piiriääre* on sobilik, sest on omastavas käändes. Kuid rangelt võttes on ka *Piiriäärse* sobilik, sest on omadussõna omastavas vormis.
- *Tiitsa tellisetehase* > peab olema *Tiitsa tellisetehas* (nimetav), kui tegemist on endise tellisetehase alaga, kuid *Tellisetehase* (omastav), kui liigisõna on vormistatud nimetuumana.
- Kas *Uus-Kuusiku* või *Uue-Kuusiku*? Soovitav on *Uue-Kuusiku*.
- *Mäeni* ja *Mägede* on vanad kohanimed ja võivad jääda muutmata. *Mäeni* ei ole antud juhul mitte rajav kääne, vaid tõenäoliselt lühend nimest *Mäe-Jaani*, *Mägede* on mitmuse omastav, mis samuti sobib.
- *Ellama* ja *Hiioma* on vanad kohanimed, tegu ei ole mitte *ma*-tegevusnimedega, vaid ilmselt maa- või mäe-lõpuliste sõnade lühendustega.
- Noarootsi vallas on ajalooline talunimi *Ribaks*. Kas peaks selle panema omastavasse käändesse? *Ribaks* on rootsipärane nimi ja nende puhul ei kehti omastava käände nõue, pealegi on s-

täht rootsi keeles omastava tunnus, seega täiesti aktsepteeritav nimi selles piirkonnas.

- Katastriüksuse nimi on *Saun-pesumaja*. Kui maaüksuse nimeks on ainult objekti liigisõna, siis kehtib omastava käände nõue: käesoleva näite puhul mõlemad sõnad suure algustähega ja omastavas käändes, seega nõuetele vastav oleks *Sauna-Pesumaja*. Küsimus on, kas objekti mõlemat funktsiooni (saun, pesumaja) on otstarbekas katastriüksuse nimes välja tuua, võib-olla kaaluda lühemat versiooni, nt *Saunamaja*, *Pesumaja* või siis lihtsalt *Sauna* (lähtuda sellest, milline tegevus on maaüksusel domineerivam). Üldjuhul ei pea katastriüksuse nimi kajastama ehitise funktsiooni, kuivõrd see on ajas muutuv.

Vt lisaks peatükki „**11.12. Omastav kääne**”.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 20.12.2022